

Belang van de GIA voor de digitalisering van Nederland

Nederland staat op een belangrijk kantelpunt. De digitale transformatie raakt alle sectoren van onze samenleving: van zorg en onderwijs tot mobiliteit en energie. Digitalisering biedt enorme kansen voor economische groei, maatschappelijke innovatie en internationale concurrentiekracht. Tegelijkertijd brengt het risico's met zich mee die onze nationale veiligheid, autonomie, en samenleving kunnen raken. Daarom is nú het moment om investeringen in een toekomstbestendig digitaal fundament te stimuleren.

De grootschalige uitrol van FttH netwerken in Nederland zal over een aantal jaren afgerond zijn. De uitrol, uitbreiding en beheer aan zakelijke glasvezelnetwerken zal echter aanhouden. Dit komt niet alleen door het aansluiten van nieuwe locaties, maar ook door hogere eisen aan glasvezelnetwerken wat betreft security en redundantie en ontwikkelingen op het gebied van innovatie zoals AI.

Als aanbieder van een zakelijk glasvezelnetwerk heeft Eurofiber grote belangen bij een goede implementatie van de Gigabitinfrastructuurverordening (GIA), waarbij de doelstellingen van de GIA worden gerealiseerd.

Doelstellingen GIA

Om de streefcijfers te behalen die de Europese Unie heeft bepaald, is er behoefte aan beleid om de uitrol van vaste en draadloze netwerken met zeer hoge capaciteit in de hele Unie te **versnellen**, te **vergemakkelijken** en **goedkoper** te maken, onder meer dankzij een goede planning, betere coördinatie en het opzetten van vereenvoudigde en gestroomlijnde vergunningsprocedures als een manier om de administratieve lasten van zowel de exploitanten als de nationale overheden te verminderen.

Eén op één overzetting

Het Ministerie van Economische Zaken heeft gekozen voor een beleidsarme implementatie van de GIA. Dit betekent dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de bestaande wetssystematiek, instellingen die fungeren als centraal informatiepunt en bestaande systemen. Daarmee is er een groot risico dat de doelstellingen van de GIA niet worden gehaald. Wij zouden het een gemiste kans vinden om de mogelijkheden die de GIA biedt voor Nederland niet te benutten.

In de consultatie voor de uitvoeringswet voor de GIA en de bijbehorende Memorie van Toelichting die nu voorligt wordt veelal verwezen naar nog nader in te vullen lagere regelgeving, waardoor het uitdagend is om te bepalen of de doelstellingen van de GIA worden behaald. Vooruitlopend op de consultatie van de lagere regelgeving geven wij hierbij onze reactie op de voor ons belangrijke onderdelen die daarin moeten worden opgenomen. Overigens gaan wij ervan uit dat de lagere regelgeving ter consultatie wordt aangeboden.

Centraal informatiepunt (CIP)

Vanuit de GIA is het duidelijk dat het doel van een CIP is om op één plek (landelijk) uniforme procedures, voorwaarden, etc. beschikbaar te hebben zodat voorbereiding en uitvoering versneld kan plaatsvinden. Een goed voorbeeld van hoe dit zou kunnen werken is om te kijken naar hoe het omgevingsloket is ingericht en daarbij aan te sluiten voor de praktische inrichting. (**versnellen**, **vergemakkelijken**)

Collectivisering gemeentelijke systemen

Op dit moment worden tientallen systemen gebruikt in Nederland om instemming aan te vragen, hetgeen voor zowel de aanvrager als gemeente niet erg efficiënt is. Wij pleiten voor één systeem voor alle gemeentes om instemmingen aan te vragen en af te handelen. Nu gebruikt 80% van alle gemeentes al hetzelfde systeem (MOOR). Wij adviseren een gezamenlijke inkoop en gebruik van één systeem voor alle gemeentes in Nederland, hetgeen een positief effect heeft op de kosten van gemeentes en de efficiency van zowel gemeentes als gebruikers. Dit is geheel in lijn met de onlangs gepubliceerde NDS¹, de oproep van de VNG om de digitalisering te collectiviseren² en het bericht van de G4 over samenwerking op het gebied van digitalisering³. (**versnellen, vergemakkelijken en goedkoper**)

Verkorten termijn afgifte instemming

In de Telecommunicatiewet is een beslistermijn opgenomen van 8 weken waarin Burgemeester en Wethouders een instemming dienen af te geven. Gezien de praktijk en de doelstelling van de GIA stellen wij voor deze termijn te verkorten naar maximaal 4 weken. Wij zijn van mening, wanneer een centraal informatiepunt met uniforme procedures, voorwaarden, etc. en één systeem voor het aanvragen van instemmingen beschikbaar is, dat het verkorten van de beslistermijn naar 4 weken mogelijk is. (**versnellen**)

Leges

Uit eerder onderzoek door de Kwink Groep⁴ is gebleken dat er grote verschillen bestaan in de leges die gemeentes in rekening brengen voor het in behandeling nemen van instemmingsaanvragen. Recenter heeft het Ministerie van Economische Zaken de Handreiking Legesheffing telecomkabels gepubliceerd⁵. De handreiking bevat een rekenmodel voor het bepalen van het legestartief voor instemmingsbesluiten, zodat de tarieven beter onderbouwd en transparanter zijn. Dankzij het hierboven genoemde CIP en collectivisering van gemeentelijke systemen kunnen de leges omlaag (de kosten voor gemeentes worden namelijk lager). Leges zouden dus niet alleen kostendekkend moeten zijn maar ook kostenefficiënt. (**goedkoper**)

Conclusie

Wij roepen het Ministerie op om recht te doen aan de doelstellingen van de GIA. Hiervoor is nodig dat bovengenoemde onderdelen meegenomen worden bij de aanpassingen van de Telecommunicatiewet en ook in de nog te verschijnen lagere regelgeving. Met name het CIP en de collectivisering van gemeentelijke systemen zijn noodzakelijk voor het behalen van de doelstellingen van de GIA. Eurofiber meent dat deze essentieel zijn voor het verkorten van de termijn voor afgeven van instemmingen en het verlagen van de kosten en daarmee de leges.

Wij zien de consulatie van de lagere regelgeving graag tegemoet.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/07/04/nederland-versnelt-met-vernieuwde-digitaliseringsstrategie>

² <https://vng.nl/nieuws/gemeenten-zetten-koers-naar-collectieve-digitalisering>

³ <https://www.computable.nl/2025/07/18/vier-grootste-gemeenten-werken-samen-om-digitalisering-uit-te-voeren/>

⁴ <https://www.overalsnelinternet.nl/documenten/rapporten/2018/03/09/inventarisatie-gemeentelijk-beleid-telecomnetwerken>

⁵ <https://www.overalsnelinternet.nl/documenten/publicaties/2024/09/25/handreiking-legesheffing-aanleg-telecomkabels>